

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Letna naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v soboto, 14. novembra 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 131.

Predsedstvena seja Zveze trgovskih gremijev

V četrtek 12. t. m. dopoldne se je vršila v mali dvorani »Trgovskega doma« v Ljubljani III. predsedstvena seja Zveze trgovskih gremijev, ki jo je vodil zvezni predsednik g. Josip J. Kavčič. Po formalni otvoritvi se je spominjal preminulega industrijalca in vnetega sodelavca v trgovski organizaciji, gosp. Franca Goloba. V svojem obširnem govoru je orisal nato sedanjo gospodarsko situacijo iz gospodarsko-finančnega, socialnega in organizatoričnega vidika.

Ugotovil je uvodoma, da so se prilike v naši državi konsolidirale. Če pogledamo položaj v Evropi, vidimo povsod in na vseh področjih, da se je pričelo neko prerajanje ter da nastopajo izpremembe v sedanjem kapitalističnem sistemu. Pod pritiskom neugodnih prilik, ki se kažejo v omejitvi gospodarskega dela, obubožanju, brezposelnosti, so vse vlade prisiljene, da se trudijo za ohranitev gospodarskih dobrin. To je veliko svetovno valovanje, v katerega se je treba užiteti.

V našem domačem gospodarstvu težko občutimo zastoj denarnega obtoka. Naš narodni dohodek je padel za okroglo 190 milijonov Din, in sicer v žitu 90 milijonov, v lesni stroki pa za 100 milijonov Din. Radi splošnega zmanjšanja prometa, visokih dajatev in slabih kupčij je morala tudi trgovina že skriti svoje obrate, pa bo, če se položaj v dogledni dobi bistveno ne izboljša, moralo slediti v splošno še večje zmanjšanje obratov.

V teh prilikah pa mora naše gospodarstvo točno voditi račun, pa je zato umestno, da bo Zveza razpisala pismeno anketo, potom katere naj trgovstvo točno in podrobno pojasni, za koliko je trgovstvo v obče, in posamezne stroke posebej, v trgovskih uspehih nazadovalo oziroma napredovalo, kajti v vsem bodočem stanovsko-organizatoričnem delu je velevažno, da pokažemo v prizadevanju po zboljšanju tega položaja s konkretnimi dokazi, da naše gospodarstvo v svoji moči nazaduje.

Od volitev v narodno skupščino pričakujejo naši gospodarski krogi mnogo in njih želja je, da bi osredotočil parlament vse svoje delo v prizadevanju po gospodarskem podvigu. Pri volitvah je bilo izvoljenih nekaj gospodarstvenikov, med njimi naš odlični gospodarski strokovnjak gen. tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. Ivan Mohorič. Zveza jim je k izvolitvi čestitala in jih pozvala, naj svoje parlamentarno delo posvetijo pospeševanju gospodarskih interesov. Zlasti važna pa je izvolitev g. Ivana Mohoriča, ki ga odlikuje v njegovem delu stroga objektivnost, ki je tesno povezana z željo, ugoditi vsem zahtevam slovenskega gospodarstva.

V zvezi z volitvami se je izvršila izprememba tudi v predstavnstvu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Zveza je vodila od zadnjih zborničnih volitev, pri katerih delegati Zveze sploh niso prišli v poštev, borbo za izpremembo režima v Zbornici. Končno je dosegla uspeh in po njenem predlogu je bilo z malimi izjemami imenovano sedanje zbornično predstavnštvo. S posebnim zadovoljstvom pozdravlja izvolitev dolgoletnega borca za trgovske in gospodarske interese zveznega podpredsednika g. Konrada Elsbacherja za zborničnega podpredsednika. V imenu zveznega predsedstva je čestital g. Konradu Elsbacherju k imenovanju. Tudi v zveznem predsedstvu se nahaja več zborničnih svetnikov, ki jim je

prisrčno čestital ter jih pozval, da interese, ki jih zastopa stanovska gremijalna organizacija, zastopajo tudi kot člani Zbornice.

Neposredno pred volitvami je izšel tudi novi obrtni zakon. Zveza bo o določbah zakona podrobno razpravljala v posebni predsedstveni seji.

Obširno in izčrpno je poročal nato predsednik g. Josip J. Kavčič še o finančni krizi in posledicah, ki jih more prinesiti, o zakonodajnem delu v razdobju od zadnje predsedstvene seje, izterjavanju davkov in organizaciji. Prepričevalen govor g. zveznega predsednika so sprejeli navzoči z velikim odobravanjem.

Zvezni podpredsednik g. Konrad Elsbacher se je nato v svojem govoru zahvalil za čestitke k imenovanju za zborničnega podpredsednika in poudarjal velik pomen in važnost složnega organizatoričnega dela. V imenu zveznega predsedstva je naprosil zveznega predsednika g. Josipa J. Kavčiča, kot člana Zbornice za TOI, naj bi s svojo neumornostjo in svojim širokim obzorjem zastopal trgovske interese v zbornici kot vodnik delegacije v trgovskem odseku.

Predsednik Osrednje sekcije lesnih trgovcev g. inž. Joško Kobi je v smotrenem govoru poudarjal velevažen pomen govora g. zveznega predsednika glede finančne krize.

Sledilo je poročilo zveznega tajnika g. J. Kaiserja, ki obravnava v glavnem najvažnejše akcije, ki jih je podvzela Zveza v razdobju od zadnje predsedstvene seje v področju gospodarske zakonodaje. Poročilo vsebuje nadalje pogled v položaj posameznih važnejših strok in v živahno delovanje Osrednje sekcije lesnih trgovcev in končno v akcije, ki jih je podvzela Zveza v prometnem oziru in intervencije.

Živahna je bila debata, ki se je razvila pri razpravi o davščinah na motorna vozila. Sklenilo se je podvzeti akcijo za ureditev davščin na avtomobile v zmislu stavljenih predlogov.

Obširno se je razpravljalo končno o kreditiranju v detajlni trgovini. Ugotovilo se je, da je zaščita trgovstva v pogledu kreditiranja v detajlni trgovini nujno potrebna. Zveza bo izdala gremijem potrebna pojasnila in navodila glede kreditiranja po trgovskih principih.

Z ozirom na obširni dnevni red in v svrhu podrobne razprave o novem obrtnem zakonu se bo vršila prihodnja seja zveznega predsedstva sredi prihodnjega meseca.

Ureditev kontrole sodov v Dravski banovini

Na osnovi čl. 4. in 8. o ureditvi službe kontrolnih mer in dragocenih kovin pri splošnih upravnih oblastvih, je trgovski minister v sporazumu z notranjim ministrom rešil, da se v Dravski banovini vključijo naslednje postaje za kontrolo sodov: a) postaje v Brežicah, Konjicah, Kozjem, Krškem, Rogatecu, Šoštanju, Sevnici in Slovenjgradcu v sestavi oddelka za kontrolo mer v Celju; b) postaje v Črnomlju, Kamniku, Kočevju, Kranju, Litiji, Novem mestu in Rakeku v sestavi oddelka za kontrolo mer v Ljubljani in postaje v Gor. Radgoni, Ljutomeru, Murski Soboti, Ormožu, Ptujju, Slov. Bistrici v sestavi oddelka za kontrolo mer v Mariboru.

POVIŠANJE UVOZNE CARINE NA JEČMEN IN SLAD

V »Službenih novinah« je objavljen zakon o spremembi tarifnih števil 2 in 6 uvozne carinske tarife. Uvozna carina na ječmen se poviša na minimalno 6 zl. Din, dosedaj pa je znašala 3 zl. Din (maksimalna carina se poviša na 8 zl. Din). Na oves, ki spada v isto tarifno številko, ostane dosedanja carina 3 zl. Din nespremenjena. Carina na slad od vseh vrst žita, razen žganega in zmletega, se poviša minimalna od 10 na 14 zl. Din (maksimalna od 14 na 20 zl. Din). Namen tega povi-

šanja je očitno ta, da se naša pivovarniška industrija, ki uživa izdatno carinsko zaščito, prisili, da pri produkciji uporablja izključno domače sirovine. V času, ko se vse države zapirajo proti uvozu agrarnih proizvodov in ko moramo strogo paziti, da devize, izvirajoče od izvoza pravilno porabimo, ne gre, da bi uvažali inozemski ječmen za potrebe pivovarn, čeprav ga doma dovolj pridelamo. Iz pravkar objavljene statistike oglede in kontrolne postaje v Zagrebu je razvidno, da je bilo preko območja te postaje samo v oktobru uvoženih 140.000 kg ječmena.

Odpiranje in zapiranje lokalov

Novi obrtni red vsebuje določila glede odpiranja in zapiranja obratovalnic. So to okvirna določila, na podlagi katerih se pooblašča tako g. minister trgovine in industrije, kakor tudi g. ban, da izdada detajlne izvršilne navedbe. Doslej je slonela ureditev tega vprašanja na določilih zakona o zaščiti delavcev in na podlagi tega zakona izdani uredbi. Po novem obrtnem redu pa bo spadalo to v delokrog ministrstva trgovine in industrije, odnosno g. bana.

Po dobesednem prevodu glasijo tozadevna določila zakona naslednje:

§ 152. 1. V času od 20. ure do 5. ure morajo biti ob delavnikih vsi lokalni, prodajalnice, poslovalnice, biroji, delavnice in skladišča vsakega obrata zaprti. Za industrijska (tovarniška) podjetja, v katerih se vrši delo po naravi posla nepretrgano ali pri katerih narava posla ne dovoljuje prekinitve ali odlaganja dela, omejitve glede odpiranja in zapiranja ne veljajo. Ban sme po krajevnih prilikah določiti, da smejo biti posamezne vrste obrtniških obratov v vaseh in drugih krajih kmetijskega značaja odprte ob delavnikih tudi dlje in tudi neomejeno.

2. Minister trgovine in industrije bo predpisal z ozirom na potrebe prebivalstva, gospodarskega poslovanja in javnega prometa v sporazumu z ministrom socialne politike in narodnega zdravja ter po zaslišanju zainteresiranih zbornic in delavskih zbornic z uredbo podrobna določila o času odpiranja in zapiranja posameznih vrst obratov.

3. V uredbi se morejo predvideti izjeme: kateri lokalni, prodajalnice, poslovalnice, biroji in delavnice smejo biti zjutraj pred odpiralnim časom odprti, kateri smejo biti odprti čez poldne, kateri smejo biti odprti po uri, določeni za zapiranje zvečer vsak dan ali ob gotovih dneh v letu, kateri smejo biti odprti neomejeno, za katere ne velja odpiralni in zapiralni čas, kakor tudi posebne ugodnosti za lokale trgovinskih obratov po vaseh in za lokale trgovinskih in obrtniških obratov po trgih, malih in večjih mestih, kjer imajo kmetijski značaj, v zdraviliščih, kopalniščih in letoviščih, kakor tudi v primorskih krajih.

§ 153. Obrti brez stalnega poslovnega mesta (lokala), navedeni v §§ 176—186, se smejo po ulicah in hišah izvrševati samo v času, ko smejo biti odprti drugi obrti v zmislu tega zakona. (Določbe §§ 176—186 so priobčene na drugem mestu. Op. ur.)

§ 154. 1. Ob nedeljah morajo biti zaprti vsi lokalni, prodajalnice, poslovalnice, biroji, delavnice in skladišča vsake obrti in v njih se mora prekiniti vsako delo. Ta omejitev ne velja za podjetja, v katerih se vrši obratovanje po naravi

njih posla nepretrgano ali pri katerih delavne prilike ne dovoljujejo prekinitve obratovanja. Taka podjetja se bo določilo s posebno uredbo (§ 152).

2. Z uredbo (§ 152) se bo določilo, kateri obrti smejo imeti ob nedeljah svoje lokale odprte dopoldne, ves delavni čas ali neomejeno. Prav tako se smejo z ozirom na gospodarske prilike in na potrebe javnega prometa potom uredbe določiti izjeme, v katerih krajih in za kateri čas smejo biti ob nedeljah odprti lokalni trgovinskih in obrtnih obratov, glede katerih velja sicer nedeljski počitek.

3. Ob državnih praznikih; na dan rojstva Nj. Vel. kralja in na dan narodnega ujedinjenja morajo biti zaprti vsi lokalni, prodajalnice, poslovalnice, biroji, delavnice in skladišča in v njih se mora prekiniti vsako delo. Tudi za take dni velja izjema 1. odst. Poslovanje ob drugih državnih praznikih se bo uredilo z uredbo (§ 152). Prav tako se bo z uredbo glede na verske prilike v posameznih banovinah določilo, ob katerih verskih praznikih morajo biti lokalni zaprti.

4. Z uredbo (§ 152) se more pooblastiti bana, da za izvedbo uredbe izda posebne predpise.

§ 155. Lastniku obrata, kakor tudi članom njegove družine, je dovoljeno bivati in delati v lokalu tudi v času, ko je za promet s strankami zaprt.

§ 156. Če se opravlja v enem lokalu ali v dveh ali več lokalih, ki so med seboj v zvezi, dvoje ali več vrst dela, za katere je določen različen čas odpiranja in zapiranja, velja za ta primer čas odpiranja in zapiranja one vrste del, za katero je predpisan krajši delavni čas.

§ 157. Delavni čas pomožnega osebja v obratih uredijo predpisi o zaščiti delavcev.

Vidimo, da daje zakon g. ministru trgovine in industrije, kakor tudi g. banu zelo široka pooblastila. Za naše podeželske trgovce je zlasti važno to, da se z gornjimi zakonskimi določili razveljavi določila zakona o zaščiti delavcev, po katerem so smeje biti doslej trgovine odprte ob nedeljah samo dve uri predpoldne. Po novem zakonu bo tudi v tem oziru mogoča zadovoljiva rešitev tega vprašanja.

Glej v vsaki številki »Trgovskega lista« »Ponudbe in povpraševanja«, ki nudijo ugodne kupčijske priložnosti. Zato jih vsi, zlasti podeželski trgovci, morajo čitati!

Izvoz vina v Švico

Iz zanesljivega vira smo obveščeni, da je izvoz jugoslovanskih vin v Švico mogoč, treba pa je vsekakor, da konvenira cena in kvaliteta. Radi tega je priporočati, da jugoslovanski izvozniki vin pošljejo na doli označene švicarske tvrdke zelo ugodne oferte. V prvi vrsti obstoji v Švici interes za lepa rdeča vina in lepa bela vina. Pripomniti je treba, da morajo jugoslovanski izvozniki staviti v svojih ofertah jako ugodne cene, kajti pomisliti je treba, da je v drugih državah, ki producirajo vino, vinska letina jako dobro izpadla in da hočejo izvozniki teh držav svoja vina tudi zelo poceni spraviti v Švico. V zadnjem času se sliši, da je bilo Švicarjem od več strani ponudeno jugoslovansko vino in to često od ta-

kih ljudi, ki nimajo strokovnega znanja in so mislili, da bodo Švicarji plačali vsako ceno. To se jim je pa pošteno izjalovilo, ker, kot rečeno, dobi Švica lahko vino poceni tudi od drugod. Tu navajamo nekaj naslovov švicarskih uvoznikov vina, na katere se naj naši izvozniki-interesenti blagovole direktno obrniti: C. August-Egli & Cie., Zürich; C. Hörnlmann, Zürich; Wismer Siegfried & Cie., Zürich; A. Leemann & Cie., Zollikon-Zürich; O. Frey & Cie., Bern, Bataillard & Cie. A. G., Luzern; Roesssiger & Cie., Basel; F. Doetschmann, Basel; Bcherer & Bühler, A. G., Meggen, Weinimport A. G. Olten, Schenk & Cie., S. A., Rolle; Ernest Vilars, Geneve; Ammann & Co., Neuchatel.

Določila novega obrtnega reda glede trgovskega in ostalega višjega pomožnega osebja

Novi obrtni red vsebuje tudi važna določila glede pomožnega osebja. V naslednjem prinašamo dobesedni prevod poglavja določil o trgovskem in ostalem nižjem pomožnem osebju:

1. Za pomožno osebje, ki je zaposleno v trgovinskih obratih z izvrševanjem pretežno trgovskih ali višjih netrgovskih poslov ali pisarniških poslov in za katere je taka redna zaposlitev glavni poklic, kakor tudi za pomožno osebje, ki je zaposleno z izvrševanjem takih služb v ostalih obratih, kateri spadajo pod ta zakon in za katere je taka zaposlitev glavni poklic, veljajo določila tega poglavja, v kolikor niso za delojemalca na podlagi pogodbe sklenjena ugodnejša določila. Ostala določila tega dela zakona se bodo uporabljala samo v kolikor niso v nprotju z določili tega poglavja.

2. Ta določila ne veljajo za učence (vajence), ki so zaposleni v obratih, navedenih v odst. 1., kakor tudi ne za osebe, ki delajo v trgovskih obratih ali drugih obratih, ki spadajo pod ta zakon, toda katerim se poverava samo izjemoma izvrševanje trgovskih odnosno višjih netrgovskih ali pisarniških poslov. Prav tako ne veljajo za osebe, katere izvršujejo v omenjenih obratih pretežno podrejene posle.

§ 325. 1. Osebe, omenjene v § 324 ne smejo brez privoljenja delodajalca samostojno izvrševati kako trgovinsko podjetje niti v kupčijski stroki njihovega delodajalca na svoj ali tuj račun sklepati trgovske posle. Delodajalec sme zahtevati od oseb, katere ravna proti tej prepovedi, odškodnino ali da se taki posli smatrajo, da so bili zaključeni na njegov račun. Glede poslov, zaključenih na tuj račun, sme zahtevati, da mu delojemalac preda doseženi dobiček odnosno odstopi pravico do tega zaslужka.

2. Prav tako je delojemalcu, ki je v službenem razmerju pri podjetjih, koja spadajo pod ta zakon, prepovedano, da brez privoljenja delodajalca sprejme na svoj ali tuj račun naročila za posle, ki spadajo v obseg delodajalčevega podjetja in s kojimi posli bi se škodilo interesom delodajalca. Razen tega jim je prepovedano, da se v teh poslih brez privoljenja delodajalca udeležijo z njim istočasno istega razpisa. Delodajalec sme od delojemalca, ki postopa proti tej prepovedi zahtevati povračilo povzročene škode.

3. Ta pravica preneha v 3 mesecih, računajoč od dneva, ko je delodajalec izvedel za sklenjeno kupčijo, vsekakor pa po preteku petih let po sklenjeni kupčiji.

§ 326. 1. Ako je delojemalac po vstopu v službo radi bolezni ali nesreče oviran opravljati svojo službo, obdrži pravico do plače za 6 tednov, ako ni to zakrivil namenoma ali vsled velike nepozornosti. Po preteku nepretrganih 5 let službe pripada delojemalcu pravica do plače za dobo 8 tednov, po preteku 15 let 10 tednov, a po 25 letih 12 tednov. Za prokuriste in pooblaščenice imenovanih podjetij velja pravica do plače za 12 tednov.

2. Ako je delojemalac v roku 6 me-

secev po ponovnem vstopu v službo iz razlogov, navedenih v prvem odstavku, ponovno oviran izvrševati službo in presega celokupno trajanje zadržanosti gorinavedene dobe, ima pravico samo do polovice navedene plače.

3. Delojemalac pridrži pravico do plače tudi v primerih, ko je za sorazmerno kratek čas vsled drugih važnih razlogov, ki se tičejo njegove osebe, oviran izvrševati svojo službo, ako ni to sam zakrivil.

4. Ženske, ki se nahajajo v službenem razmerju, pridrži pravico do plače za dobo 6 tednov po porodu in v tem času se jih ne sme zaposliti. Ako v tem času obolijo, veljajo določila 1. odstavka od dneva poroda.

5. Ako predloži ženska zdravniško izpričevalo o tem, da bo verjetno v toku 6 tednov porodila, sme izostati od službe. Ako v tem času oboli, veljajo določila 1. odst. tega paragrafa od dneva obolenja. Po porodu ima, ako sama doji svojega otroka, pravico, prekiniti delo v to svrhu vsak dan dvakrat po pol ure.

§ 327. 1. Vsled zadržanosti v izvrševanju službe po § 326, ki ne sega preko dobe, za katero ima pravico do nadaljnjega dobivanja cele ali delne plače, se službojemalec ne sme odpustiti. Ako se mu odpove služba tekem zadržanosti, ostanje njegove pravice za čas, določen v § 326, nedotaknjene, čeprav službeno razmerje prej preneha.

2. Pravice delojemalca po § 326 ne hajo, čim se službeno razmerje razveže po preteku roka, za katerega je bilo pogojeno ali vsled že prej podane odpovedi. Isto velja tudi tedaj, ako je bil delojemalac odpuščen iz važnega razloga, kakor tudi tedaj, ako iz važnega razloga izstopi iz službe.

§ 328. 1. Ako je dogovorjeno, da obstoja plača izključno ali delno v deležu pri dobičku vseh ali samo iz gotovih kupčij (tantijemah), ali ako je dogovorjeno, da mora biti dobiček merilo za določilo višine plače, se mora izvršiti obračun za prošlo poslovno leto na podlagi bilance, ako ni posebnega dogovora.

2. Ako je potrebno, da se obračun pregleda, ima delojemalac pravico, zahtevati vpogled v knjige. Vpogled se izvrši v prisotnosti delodajalca ali njegovega zastopnika in to samo, v kolikor je potrebno za presojo pravilnosti obračuna. Delojemalac ne more svojo pravico do pregleda knjig prenesti na tretjo osebo. Pri pregledu se sme poslužiti zapriseženega izvedenca.

§ 329. 1. Ako služi delojemalac pri istem podjetju nepretrgoma 6 mesecev, se mu mora v teku leta dati nepretrgan dopust, ki traja najmanj 10 dni vsako leto, po 5 letih službe najmanj 2 tinda, po 10 letih najmanj 3 tedne, po 15 letih najmanj 4 tedne, a po 25 letih 5 tednov dopusta vsako leto. Kdaj se sme nastopiti dopust, se določi dogovorno z ozirom na obratne razmere in to po potrebi na način, da se delojemalci izmenjavajo pri nastopu dopusta. Ako v podjetju niso zaposleni več kot trije

Nadaljevanje članka na 3. strani.

SPREMENBE UVOZNIH CARIN NA NEKATERE PREDMETE IZ ŽELEZA

V »Službenih novinah« od 12. t. m. je objavljen zakon o izpremembah uvozne carinske tarife, po katerem veljajo doslej naslednje carine: po tar. št. 546: na ogrebače, lopate, motike, krampe, rovnice, grablje, vile: 1. neobdelane: a) grablje in vile 35 zl. Din (maksimalno 70), b) ostale 30 zl. Din (maks. 65); po tar. št. 554. na vijake in matice vsake vrste, zakovice in železne dele za pritrjevanje izolatorjev: pri debelini preko 14 mm 30 zl. Din (maks. 45), pri debelini preko 7 do 14 mm 40 zl. Din (maks. 55) in po tar. št. 584 na izdelke iz kovnega železa, drugje neimenovane, točka 2. obdelane, pri teži do 5 kg 70 zl. Din (maksimalno 90).

Pomudbe in poupraševanja

Julius Elbogen, Wien III., Marxergasse 23, želi stopiti v stik s tukajšnjimi podjetji, ki izdelujejo belo zemljo v kosih.

Vilim Weiss, Zagreb, Valdecova 5, I. nadstr., želi stopiti v stik s tukajšnjimi tvrdkami, ki izdelujejo skije.

H. Benoist, Pariz IX e 15 Rue de Trévis, želi stopiti v kupčijske zveze s tukajšnjimi izvozniki zobotrebocev in obodov za sita.

Lopez Hnos y Cia — Calle Alsina 1970, Buenos Aires, se zanima za uvoz suhih gob.

POOSTRENA ODGOVORNOST BANČNIH RAVNATELJEV IN UPRAVNEGA SVETA V ČEHOSLOVAŠKI

Čehoslovaška je izdala zakon, s katerim se poostri odgovornost bančnih ravnateljev in upravnega sveta. Zlasti pa je povečana odgovornost bančnih ravnateljev, katerim sme upravni svet v primeru, da njih dohodki prekomerno narastejo ali pa, da se ugotovi kakršnakoli krivda za nerednosti v bančnem poslovanju takoj odpovedati službo brez dogovorjenega ali zakonskega odpovednega roka.

* * *

Preferenčne carine za izvoz pšenice v Francijo

V Beogradu je bil pretekli teden podpisan sporazum med našo državo in Francijo glede uvoza kontingenta 15 tisoč vagonov naše pšenice v Francijo po preferencialni carini 24 Fr. na 100 kilogramov, kar pomeni 30% popust od normalne carine. S tem uživa jugoslovanska pšenica preferencialne carine s Čehoslovaško, Avstrijo in Francijo; v toku pa so pogajanja za sklenitev preferencialne pogodbe tudi z Nemčijo.

RO-LEX
knjigovodstvo
VSAK DAN BILANCA
„KARTOTEKA“ d. z. o. z.
Ljubljana, Šelenburgova 6/1
Telefon štev. 33-38

Novi strogi devizni predpisi v Čehoslovaški

Čehoslovaška je izdala predpise, s katerimi se prilagajujejo sedanji devizni predpisi z onimi v sosednjih državah. V bodoče bodo smeje češke banke svobodno prodajati valute samo do svote 3000 Kč in še to po dokazu, da se ta svota potrebuje v gospodarstvu. Importne devize se bodo podeljevale samo do 20.000 Kč dnevno na tvrdko. Kronski dobropisi na inozemske račune se bodo dovoljevali samo do iznosa dobropisa. Pri poštnih hranilnicah je dovoljeno vlagati na račun inozemcev samo do 20.000 Kč. Kronska izplačila v inozemstvo se dovoljujejo samo do 3000 Kč. Vsa izterjanja v inozemstvu, ki presegajo 20.000 Kč in ona, ki izvirajo od izvoza, morajo se ponuditi Narodni banki. Izvoz denarja in vrednostnih papirjev je dovoljen le do 3000 Kč mesečno. Potniki smejo s seboj nesti brez dovoljenja Narodne banke le 3000 Kč. Po pošti se sme pošiljati samo tuje valute, in še te le do 3000 Kč vrednosti.

Po svetu

Obtok bankovcev v Jugoslaviji je bil 8. t. m. v znesku 5300 milijonov Din krit v zlatu z 28-55 odstotki, v zlatu in devizah s 37-20 odstotki.

Jugoslovanski oljni kartel se je razšel; pripadale so mu poleg nekaj manjših obratov tri velike tovarne v Zagrebu, Koprivnici in Velesu.

Bosanska Industrijska banka je sklenila, da prenese centralo iz Sarajeva v Beograd; v Sarajevu ostane podružnica.

Uruguay predlaga carinsko unijo med Argentino, Brazilijo in Uruguayem na bazi proste trgovine.

Nemški sindikat kalija je prodal lani v mesecih maj—oktober 5.650.000 met. stotov čistega kalija, letos 3.747.000 stotov.

Pogajanja med družbama Cunard in White Star glede sodelovanja itd. so se razbila.

Žitna hausse v Chicagu se nadaljuje. Rusija malo ponuja, pridelek v Kanadi je slabo izpadel, tudi Argentina in Avstralija poročata o nazadovanju pridelka. Ameriški farmerji računajo že z dobičkom 40 milijonov funtov.

Rumunska petrolejska družba Romania Petrolifera je predlagala prisilno poravnavo; prosi za triletni moratorij in ponuja 10, 40 in 60%.

Zlati argentinski peso je določen s 4. t. m. s 179 pesos za 100 dolarjev, da se zaščiti žitna trgovina nasproti tečajem tujih vrednot.

Švicarska depozitna banka v Rumuniji je prosila za prisilno poravnavo, ker je imela v zadnjih dneh preveč dvigov.

Petrolejski monopol v Ogrski je predlagan in nameravan; gre za uvoz in prodajo mineralnega olja in produktov iz njega.

Zopet dve rumunski banki sta zašli v plačilne težkoče, med njima Kmetijska zadružna banka v Braili.

Kritje nemških bankovcev v zlatu in devizah znaša 27-8 odstotkov proti 26-9% v preteklem tednu.

Uvedba špiritovega monopola v Rumuniji se pričakuje s 1. januarjem 1932, kakor poročajo rumunski listi.

Antidumping — zakon v Franciji — hoče vpeljati francoska vlada. Njegove določbe bodo po potrebi uporabljive kot zaščita proti gospodarskim bojnim odredbam inozemstva ali za omejitve uvoza v Francijo v poljubni izmeri.

Čebelarji Dunavske banovine so ustanovili v Novem Vrbsu zadruogo, koje namen je zboljšanje in olajšanje prodaje.

Južna Afrika hoče na vsak način obdržati zlati standard in bo najela v ta namen veliko posojilo v Parizu in Amsterdamu ter bo prodala šterlingovo imovino južnoafriških bank v Londonu.

Švicarske zvezne železnice bodo najele posojilo v znesku 150 milijonov švic. frankov.

Obsežne ukrepe za znižanje cen v Nemčiji pripravlja nemška vlada; hoče jih prilagoditi znižanim svetovnotržnim cenam. Znižanje znaša 15 do 20%.

Predpise o deviznem prometu so na novo poostri v Avstriji in v Češkoslovaški.

Indekse veletrgovine za mesec oktober 1931 je izračunila Narodna banka tako-le: rastlinski produkti 71-1, živalski 66-1, mineralni 73-7, industrijski 69-3, skupni indeks 69-5; izvozni predmeti 68-5, uvozni 66-2; pri tem je indeks leta 1926. enak 100.

Obtok bankovcev v Ogrski je v znesku 400 milijonov pengö krit s 24%.

Mednarodni borzni indeks se je v tednu od 31. okt. do 7. nov. nekoliko popravil, od 45-4 do 46-4 (l. 1927. = 100). Nespremenjene so ostale borze Dunaj, Praga in Milan.

Turčija se pripravlja na prehod do zlate vrednote in bo Turška Državna banka nakupila v ta namen večje množine zlata.

Konferenca balkanskih poljedelskih ministrov (Jugoslavija, Turčija, Rumunija in Grčija) je sklicana za dan 7. decembra v Sofijo. Prišli bodo tudi ministri Ogrske, Poljske in najbrž tudi baltških držav. Med drugim bo na dnevnem redu vprašanje prednostnih carin in kontingentiranja tobakovega pridelka.

Nadaljevanje članka: Določila novega obrtnega reda glede trgovskega in ostalega višjega pomožnega osebja.

delojemalci, se sme dati dopust v dveh približno enakih delih. Dopust se mora izkoristiti v teku leta. Odloga dopusta na drugo leto se ne more zahtevati.

2. Delojemalec ima za čas dopusta pravico do plače. Ako ni delojemalec v času dopusta na hrani, ki mu po pogodbi pripada, se mu mora dati pri nastopu dopusta vrednost hrane v denarju.

3. V dopust se ne more všteti onega časa, v katerem je bil delojemalec vsled boleznii ali nesreče oviran opravljati službo.

4. Delodajalec ni vezan dati dopust, ako je delojemalec odpovedal službo, ali je bil iz važnih razlogov odpuščen.

§ 303. 1. Zahteve iz službenega razmerja do plače in odškodnine izdatkov, kakor tudi do vrnitve predujmov zastarajo v treh letih.

2. Ako so zahteve vnešene v obračun, začne zastaranje s koncem leta, s katerim se je obračun izvršil. Zahteve, ki niso vnešene v obračun, začnejo zastarati koncem leta, s katerim je končalo službeno razmerje. Zahteve, kojih obračun se sestavlja šele po končanem službenem razmerju, začno zastaranje koncem leta, v katerem se ima izvršiti obračun.

§ 331. Službeno razmerje, dogovorjeno za poskušnjo, se sme skleniti najdalje za dobo 1 meseca in v tem času se sme od obeh delov in to vsak čas razvezati.

§ 332. 1. Ako je delojemalec vstopil v službeno razmerje ali je to razmerje nadaljeval in ni pogodil časa trajanja, se sme razmerje razvezati po določenih tega paragrafa.

2. Ako ni bilo drugače pogojeno ali ni krajevnih običajev, ugodnejših za delojemalca, sme delojemalec in delodajalec razvezati razmerje s potekom vsakega koledarskega četrtletja po predhodni 6-tedenski odpovedi. Po preteku 5 službenih let znaša odpovedni rok 3 mesece, po preteku 15 let službo 4 mesece, a po preteku 25 let 5 mesecev.

3. Odpovednega roka se s pogodbo ne sme skrajšati pod 1 mesec ali nad 6 mesecev in se mora končati zadnjega dne koledarskega meseca.

4. Ako je službeno razmerje pogojeno samo za začasno potrebo, ga smejo v prvem mesecu vsaka stranka razvezati vsak čas, držeč se pri tem odpovedne dobe enega tedna.

5. Delodajalec mora dati delojemalec v odpovednem roku na zahtevo tedensko najmanj 8 ur prostega časa v svrhu iskanja nove zaposlitve.

§ 333. 1. Ako je službeno razmerje trajalo nepretrgoma najmanj 10 let, pripada delojemalcem, katerim je poverjeno izvrševanje višjih trgovskih ali višjih tehniških poslov, v primeru prekinitve razmerja, odpravnina. Odpravnina znaša po 5 letih 4-mesečno plačo, po 15 letih 6-mesečno in po 20 letih 9-mesečno, a po 25 letih 12-mesečno plačo, katero je prejel delojemalec v zadnjem mesecu.

2. Odpravnina ne pripada delojemalcu, ki ima pravico na penzijo po obstoječih zakonitih predpisih.

3. Prokuristu in pooblaščenca pripada dvakratna odpravnina, označena v odst. 1. tega paragrafa, ako služi pri istem podjetju najmanj 10 let.

4. Pri prenosu podjetja na tretje osebe prestane pravica do odpravnine, ako delodajalec noče nadaljevati službe, ki se mu nudi pod istimi pogoji in na podlagi priznanja časa, ki ga je prej prebil v dotični službi.

5. Ako se je službeno razmerje razvezalo vsled smrti delojemalca, se zniža odpravnina na polovico vsote, označene v 1. odstavku odnosno v odstavku 3. tega paragrafa in odpravnina pripada zakoniskim naslednikom, za katerih zveževanje je moral delojemalec skrbeti.

6. Delojemalcu, ki je sam odpovedal službo ali jo brez važnega razloga predčasno opusti, ali ako je po lastni krivdi predčasno odpuščen, ne pripada odpravnina.

7. V primeru likvidacije podjetja odpade obveza plačanja odpravnine v celoti ali deloma, ako se je gospodarski položaj delodajalca toliko poslabšal, da

mu je stvarno nemogoče izpolniti svojo obvezo v celoti ali delno.

8. Iznosi odpravnine, navedeni v tem paragrafu, se znižajo na polovico v primeru, da podjetje vsled splošne gospodarske krize ali depresije v državi krči gospodarsko delavnost in je primorano, da vsled teh razlogov izvrši redukcijo znatnega dela svojega pomožnega osebja in ako mu je brez škode za nadaljnji obstanek podjetja nemogoče, da zadosti tem obveznostim.

§ 334. 1. Za važne razloge, ko sme delojemalec predčasno izstopiti iz službenega razmerja, se bodo smatrali posebno slučajji iz § 238 odst. 1., a za važne razloge, ko sme delodajalec odpustiti delojemalca, se bodo smatrali posebno slučajji, navedeni v § 239.

2. Ako je delodajalec brez važnega razloga odpustil delojemalca ali je delojemalec vsled krivde delodajalca izstopil predčasno iz službe, ima delojemalec pravico do odpravnine.

§ 335. 1. Razen slučajev, navedenih v § 242, sme delodajalec odstopiti od pogodbe, ako delojemalec radi neodvrtljive ovire odgodi nastop službe za več kot 14 dni. To pravico ima delodajalec tudi v primeru, ako mora predčasno odpustiti delojemalca.

2. Delojemalec sme pred nastopom v službo odstopiti od pogodbe, ako obstoji razlog, ki mu daje pravico, da predčasno odstopi od službenega razmerja. Isto velja, ako se je nastop službe odgodil za več nego 14 dni vsled delodajalčeve krivde ali radi razlogov, ki se tičejo njega samega. Ako nastopi delojemalec v tem zadnjem primeru in poleg imenovanih zaprek in zakasnitve vendar službo, mu pripade plača od čneva, ko bi moral stopiti v službo.

§ 336. 1. Ako se službojemalec za gotov čas po prenehanju službenega razmerja na podlagi pogodbe omejuje v pridobitnem delovanju (konkurenčna klavzula), ta dogovor ni veljaven, če je bil delojemalec v času dogovora mladen, ali če njegova letna plača ob času, ko je prenehalo službeno razmerje, ne presega iznosa 50.000 Din.

2. V kolikor je plača višja od imenovane vsote, velja pogodba samo:

1. da se omejitev nanaša na delovanje v delodajalčevi kupčijski stroki in ne sega preko enoletne dobe;

2. ako se omejitev glede na predmet, čas, mesto in po razmerju do kupčijskega interesa, katerega ima delodajalec na ohranitvi omejitve, ne otežuje neprimerno obstoj delojemalca.

§ 337. 1. Ako je delodajalec po svoji krivdi dal delojemalcu upravičen razlog, da predčasno izstopi iz službe ali da odpove službeno razmerje, se ne morejo uveljaviti pravice, ki so dane proti delojemalcu na podlagi konkurenčne klavzule.

2. Isto velja tudi, ako delodajalec razveže službeno razmerje, razen ako je delojemalec dal po svoji krivdi utemeljen povod ali pa da je delodajalec ob koncu službenega razmerja izjavil, da bo plačeval delojemalcu za čas, dokler velja omejitev, plačo, ki mu je najzadnje pripadala.

3. Ako je delojemalec za primer kršitve konkurenčne klavzule obljubil konvencionalno kazen, sme delojemalec zahtevati samo plačilo te kazni. Pravica do izpolnitve ali do povračila druge škode je izključena.

4. Pristojno sodišče, odnosno redno sodišče more konvencionalno kazen znižati.

§ 338. Delojemalčeve pravice po §§ 326, 327, 328, 329 odst. 1-3, 331, 332 odst. 2-5, 333, 334 odst. 2, 335 in 337 se ne morejo s službenimi pogodbami razveljaviti ali omejiti.

OGLEDALA
vseh vrst, velikosti in oblik
STEKLO
zrcalno 6-8 mm, mašinsko 4-6 mm,
portalno, ledasto, alabaster i. t. d.
SPECTRUM D. D.
LJUBLJANA VII - Telefon 28-48
ZAGREB CELOVŠKA 81 OSIJEK

Konkurzi in poravnave

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo naslednjo okrožnico o otvorjenih in odpravljenih konkurzi in prisilnih poravnava izven konkursa za čas od 1. do 10. nov. 1931.

A. OTVORJENI KONKURZI:*

Dravska banovina: Dolničar Ivanka, »Union«, Maribor; Pezderšek Janko, Rogaska Slatina.

Savska banovina: Vajda Cecilija, Virovitica.

Primorska banovina: Frapović Amir i Danta, Bugojno; Opčinske stediona u Biogradu n./m.; Vigato Vladimir, Nin.

Drinska banovina: Ulovec Josip, Gunja.

Zetska banovina: Popović Vladimir Br., Podgorica.

Dunavska banovina: Erger Karl, Vršac; Glišić Milan, Vel. Kikinda; Marković Miloš, Kula; Rajčić Siva, Nova Kikinda; Simir Matija, Subotica.

Vardarska banovina: Ristić Todor, Negotin-Vardar.

Beograd, Zemun, Pančevo: Ilić Momčile »Foto-Duks«, Beograd.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA*

Dravska banovina: Ornik Ludvik, Maribor; Presterl Franc, Jesenice.

Savska banovina: Rotter F. R., Osijek; Slovec Jakob, Novi Varoš.

Vrbaska banovina: Boldocki Braća, Bos. Petrovac.

Primorska banovina: Babić I. Franjo, Bugojno; Babić Jozo i Marko, Bugojno.

Drinska banovina: Burger Franjo, Vukovar; Kuzmanović Sreta, Vukovar; Nicović Milan V., Čačak.

Dunavska banovina: Brankov Lazi, Vršac; Frank Aleksander i sin, Subotica; Kirilović Isidor i sin, Sombor; Silberberg Nikola, »Napredak«, Vel. Kikinda; Vugrin Stevan i Branka, Novi Sad.

Beograd, Zemun, Pančevo: Radovanović Svetozar i sin, Beograd.

C. ODPRAVLJENI KONKURZI:**

Dravska banovina: Gorc Ana, Kočevje; Koren Franc, Maribor; Ošlag Mira, Maribor.

Drinska banovina: Ivković Vase sinovi, Bijelina.

Dunavska banovina: Galić Kosta N., Kragujevac.

Vardarska banovina: Moreno Josif, Skoplje.

Moravska banovina: Nikolić M. Ivan, Lapovo; Šljivić Ivan, Globader; Tanačijević Petar, Batočina.

D. ODPRAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: Koller Stjepan, Suhopolje.

Drinska banovina: Marton braća, Vinkovci; Petrović Vojin i drug, Srem. Mitrovica; Ružička Aleksander, Vinkovci; Živković Gavra, Vinkovci.

Dunavska banovina: Glošanski Miloš i Milivoj, St. Bečej; Mudrinski Milan, Srbobran; Rafai Jožef, Stara Kanjiža, Rosenfeld Marija, vdova Jakoba, Ada; Uralić Mirko, Gospodinjac; Zaka Stepan, Begejski Sv. Djurač.

* Ostali podatki, n. pr. kdaj je ugotovljeni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnavo), kdo je konkurzni (prisilni) upravitelj, se izvedo v društvenem tajništvu.
** Vzrok, zakaj je bilo pstopanje odpravljeno, se izve v društvenem tajništvu.

Ljubljanska borza

Tečaj 13. novembra 1931.	Povprasevanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2262-78	2269-62
Berlin 100 M	—	—
Bruselj 100 belg	784-01	786-37
Budimpešta 100 pengö	—	—
Curih 100 fr.	1098-45	1101-75
Dunaj 100 šillingov	—	—
London 1 funt	208-56	218-06
Newyork 100 dolarjev	5604-76	5621-76
Pariz 100 fr.	221-01	221-67
Praga 100 kron	166-52	167-02
Stockholm 100 šved. kr.	—	—
Trst 100 lir	287-97	293-97

KOLINSKA TVORNIKA (IKORIJE LJUBLJANA.)
OKUSNA IN ZDRAVA JE KOLINSKA KAVA!

Kontrola prometa obveznic državnih inozemskih posojil

Finančni minister je z odlokom od 5. novembra t. l. izdal naslednje predpise glede trgovanja z obveznicami državnih inozemskih posojil:

1. Uvoz naših predvojnih in povojnih obveznic državnih inozemskih posojil iz inozemstva, kakor tudi nakup teh obveznic v inozemstvu se sme izvršiti samo po predhodnem odobrenju finančnega ministrstva.

2. Trgovanje s temi papirji v notranjem prometu se sme vršiti samo na domačih borzovih preko pooblaščenih denarnih zavodov, ki so dolžni takoj po izvršeni prodaji dostaviti finančnemu ministrstvu ime in naslov prodajalca z označbo zneska prodanih papirjev.

3. Prodaja označenih obveznic v inozemstvu po prodajnih nalogah naše države, se sme vršiti samo preko pooblaščenih zavodov in ves sprejeti znesek deviz se mora uvoziti ter preko dotičnih denarnih zavodov ponuditi Narodni banki na odkup.

4. Pooblaščen denarni zavodi so dolžni voditi posebno evidenco o gibanju označenih obveznic, in sicer: a) o obveznicah, ki so bile uvožene iz inozemstva; b) o obveznicah, ki so bile prodane v inozemstvu po nalogih iz naše države, in c) o obveznicah, ki so bile prodane v naši državi za lasten račun zavoda ali pa za račun njegovega komitenta.

5. Denarni zavodi so dolžni prijaviti finančnemu ministrstvu vsako gibanje imenovanih obveznic po gori omenjeni razpredelbi (pod a), b) in c)) s podatki o imenih prodajalcev, o zneskih prodanih papirjev, kakor tudi s podatki glede višine Narodni banki ponudnih deviz od izkupička v inozemstvu prodanih obveznic. Ob koncu vsakega meseca morajo pooblaščen denarni zavodi poslati finančnemu ministrstvu splošni pregled gibanja takih obveznic, iz katerega mora biti razvidno: a) stanje lastnih obveznic ob početku meseca (deponiranih v naši državi ali v inozemstvu); b) gibanje teh obveznic v teku meseca in stanje ob koncu meseca. Po sprejemu te naredbe morajo denarni zavodi dostaviti podatke o stanju lastnih obveznic na dan 10. t. m., in sicer vseh onih, ki so v državi in onih, ki so deponirane v inozemstvu.

KURIVO:
PREMOG in DRVA
nudi po konkurenčnih cenah
RUDOLF VELEPIČ, trgovina s kurivom
LJUBLJANA VII., Sv. Jerneja cesta 25

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snail oblike, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete, Pere, suši, monga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH.

Zlati otok ni več konjunktorni otok

L. G. v Parizu piše: Trdovratno se vzdržuje mnenje, da je Francija prijetna oaza v gospodarski puščavi naših dni. Pa ni čisto tako. Peyerimhoff, predsednik centralnega odbora francoskih premogovnikov, predsednik Narodnega gospodarskega sveta, pdpreds. Splošne zveze producentov, gotovo ni mož, ki bi hotel zmanjšati ugled francoskega gospodarskega življenja. In on pravi:

»V sedaj približno dve leti stari svetovni krizi je bila Francija dolgo časa srečen otok, zavarovan proti vetru in vsem vremenskim nepravilnostim. Videti pa je, da nas je zagrabil vrtnec sedaj prav tako kot druge. Kot optimist morem reči kvečjemu le še to, da smo razmeroma še najmanj omajani ter da moremo dobiti ravnovesje nazaj, če že ne pred drugimi, pa morda vsaj z manjšim naporom. Vsekakor imamo številke, ki potrjujejo naše vtise. Tako na pr. industrijska produkcija znatno pada. Naša zunanja trgovina je padla v avgustu na najnižjo točko po stabilizaciji franka. Izvoz prvih letošnjih osmih mesecev je zaostal po vrednosti za 29% za istodobnim lanskim izvozom. Trgovska bilanca je pasivna z mesečno ca. 1 milijardo frankov. In brezposelnost? Uradne številke so brez vrednosti. V najugodnejšem slučaju moremo reči, da znaša število popolnoma brezposelnih 200.000 do 250.000, število onih s skrajšanim delom pa 1.500.000. Še zmeraj dvigajoča se smer krivulje brezposelnosti je bila nazadnje poudarjena še po dveh neprijetnih okolnostih: po angleški opustitvi zlate vrednote in iz tega izviraajočih razlikah v ceni v škodo naši industriji ter po nemiru, ki se je polastil v zadnjih časih klientele naših bank in ki sili banke do prevelike likvidnosti in pretirane strogosti pri dovoljevanju kreditov.«

Glede odpomočnih sredstev Peyerimhoff ne pove nič novega. Značilno je pa, da tudi on poudarja samoobsebi umevno, a francoskemu občinstvu težko

umljivo dejstvo mednarodne prepletenosti gospodarskega dogajanja. O tem Francozi ne slišijo in ne govorijo radi, poudarjajoč vedno svojo avtarkijo.

Letošnji izvoz sadja

Naš letošnji izvoz sadja je začel že poleti, kar pa je naši trgovini zelo škodovalo. Sadje je namreč radi nezrelosti prišlo na kraj namembe v precej slabem stanju in tako so ga morali naši izvozniki prodati za vsako ceno.

Pač pa moramo poudariti — kakor poroča »Jugoslov. Lloyd« — da se je izvoz bosanskih sliv zelo lepo razvijal. Vsega skupaj smo izvozili iz Bosne, Šumadije in Pomoravja kakih 4000 vagonov sljiv še po dokaj ugodni ceni. Zgodnje sljive so se plačevale po 2'40 dinarja za kg franko Brčko, medtem ko se je pozneje cena ustalila na Din 2'— in 2'20 za kg. Največ blaga je pokupila neka holandska firma, ki ga je izvažala v Nemčijo, Holandijo, pa tudi na Poljsko, Dansko in Švedsko ga je mnogo šlo.

Nekoliko težje je šlo z izvozom suhih sljiv. Temu so bile krive predvsem razne devizne odredbe sosednjih držav, pa tudi močna konkurenca kalifornijskih sljiv, ki se v Nemčiji prodajajo po dumping cenah. Kakor izgleda, ne bomo izvozili več kakor 750 vagonov suhih sljiv, dasi je njih kvaliteta letos odlična. Cena se giblje okrog 4'25 Din za kilogram.

Iz prav istih razlogov se ni mogel razviti izvoz jabolk. Mnogo pa je tudi škodovalo našemu izvozu jabolk dejstvo, da so naš uvozne države imele letos dobro letino jabolk. Upati pa je, da se bo izvoz tega produkta poživil. Sedaj se sklepajo kupčije po ceni Din 80'— za 100 kg franco nakladalna postaja.

Produkcija pekmeza znaša od sedaj okoli 120 vagonov, od katerih je bilo 90% že izvoženo v inozemstvo. Cena se kreče sedaj med 3'60—3'70 Din za kg.

Orehov bomo imeli letos za izvoz okroglo 500 vagonov. Radi deževnega vremena pa niso naš najboljši kvalitete. Njih sedanja cena znaša Din 3'30 do 3'40 za kg.

Stanje hranilnih vlog

Finančna kriza, ki je zajela danes ves svet, se je začela pri nas nekako letos spomladi s krizo, ki je nastala v dunajskem Credit-Anstaltu.

Padeč nemške marke in angleškega funta nista imela posebnega vpliva na naše finance, pač pa tem večji psihološki učinek. Priliv hranilnih vlog se je vedno bolj manjšal. Po podatkih, ki jih je objavila Narodna banka, so znašale hranilne vloge na dan 21. decembra 1930 Din 13.880 milij., stanje 1. septembra 1931 pa izkazuje Din 13.235 milijonov. Poudariti pa je treba, da je ta statistika netočna v toliko, ker ne vodi Narodna banka posebne statistike za hranilne vloge in posebne za ostale upnike ter da ne vsebuje upnikov za Slovenijo. Pričakovati pa je, da se bo stanje upnikov še dalje zmanjšalo, kar bo imelo za posledico zmanjšanje kreditnega volumena bank in povišanje obrestne mere za kredite.

Tudi pri Državni hipotekarni banki so se zmanjšale hranilne vloge, in to od 649'4 milij. Din v avgustu na Din 619'5 milij. v septembru. Skoro isto sliko nam kaže tudi Poštna hranilnica. Baš pri tej pa se kaže v oktobru znatno povečanje hranilnih vlog, kar je pač znak, da se polagoma vrača v male vlaganje prejšnje zaupanje, katero bo pač največ pripomoglo k srečnemu izhodu iz te neprijetnosti.

ODLIKOVANJE

Predsednik grške republike je odlikoval predsednika Zbornice za TOI v Ljubljani g. Ivana Jelačina z redom Feniksa III. stopnje.

NOVA TRGOVINA

znižane cene

premog — zdrava drva

PEČENKO, Celovška 37 (blizu velesajma)

Razno

Prevozne pristojbine skozi Sneški prekop so z veljavnostjo od 15. t. m. znižane za ladje s tovorom od 6'85 na 6 zlatih frankov za tono. S tem se zniža tudi prevoznina za ladje brez tovara, ki znaša polovico imenovane carine (torej odslej 3 zlate franke). Ta olajšava, ki jo označa družba kot poskus za poživljenje svetovne trgovine, velja provizorično do 1. julija 1932.

Cena srebra v Londonu je poskočila od 20. sept. do 10. nov. od 12'94 pence (rekordna globina) na 21'06 pence.

Mednarodna petrolejska konferenca se bo vršila v pričetku bodočega leta v Londonu; pečala se bo s vprašanjem omejitve produkcije. Vsled neugodnih gospodarskih razmer konsum sedaj stalno pada in je nadprodukcija velika.

Grčija nikakor ne bo opustila zlate vrednote in bo nadaljevala sedanjo devizno politiko.

Oddaja zgradbe stražnice v Delnicah se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 2. decembra t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

NOV POKLIC

za dame in gospode z uvedbo strojnega pletilstva v hiši.

Zajamčen zaslužek približno 1500 Din mesečno,

ker prevzamemo zgotovljene pletenine, plačamo za pletenje, in dobavimo za izvršitev potrebno prejo. — Pišite še danes po brezplačne prospekte na

Jugoslavensko Rudolf Mosse d. d. Zagreb 35, Jelačičev trg 5.

SPEDICIJSKO PODJETJE

R. RANZINGER LJUBLJANA

Telefon št. 28-60

prevzema vse v te stroko spadajoče posle. Lastno skladišče s direktnim tirom od glav. kolodvora Carluska skladišča. Mestne trošarine prosto skladišča. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in ručninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna ST-DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

Brzotavi: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe. Ljubljana Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka. Velepražarna kava. Dunajska cesta 33 Mineralne vode. Mlini za dišave. Točna postrežba Ustanovljeno leta 1840 Ceniki na razpolago

Splošno mizarstvo, raznovrstno pohištvo, pisarniške opreme izgotavlja solidno in po ugodni ceni

Parizek Karl

mizarstvo

Ljubljana

Cegnarjeva ulica št. 4.

Naznanilo

slav. občinstvu in cenj. zavodom, da staro renomirano splošno kleparsko in inštalacijsko tvrdko vodijo naprej

JAKOB FLIGL. dediči

Poslovalnica in delavnica: Rimska cesta 2 in Gregorčičeva ulica 5

Telefon št. 33-53

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek • Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani

Halo!

Vsa pleskarska, sobo- in črkoslikarska dela

prevzema in strokovno izvršuje

družba z o. z. Josip Marn, pleskar, ličar sobo- in črkoslikar

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9

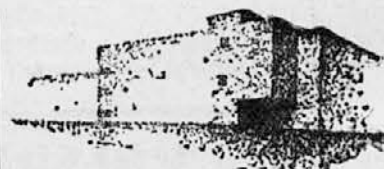
Cene zmerne!

Halo!

I. Slanovic

splošno ključavničarstvo Ljubljana, Gajeva ulica 2

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Specijelno za delikatesna in slaščičarska namizna in izložbena stojala iz medenine ali železno poniklovana.

GRADBENO PODJETJE IN TEHNIČNA PISARNA ••

MIROSLAV ZUPAN - Ljubljana

STAVBENIK Poštni ček, račun št. 12.834 Telefon št. 2103

Beton, železobetonske vodne zgradbe, arhitektura ter vsakovrstne visoke zgradbe itd. •• Sprejemanje v strokovno izvršitev vseh načrtov stavbne stroke •• Tehnična mnenja •• Zastopstvo strank v tehničnih zadevah